

Kravspekifikation for bibOS1

Oktober 2011

Projekt for

Århus Kommunes Biblioteker

i samarbejde med

Odense Centralbibliotek

og

Silkeborg Bibliotekerne

Indhold

1. Baggrund for projektet	2
1.1 Projektets formål.....	2
2. Tilbud	3
3. Tekniske afgrænsninger	4
4. Tekniske krav	4
4.1 Et skalerbart Linux image	4
4.2 Brugergrænseflade.....	5
Krav til alfaversionen	5
4.3 Distribution af image.....	6
4.4 Opdatering	6
4.5 Klienter	6
4.6 Sikkerhed.....	7
5. Samlede krav til alfa-version	8
5.3 Test af alfa-version	8
6. Budget	9
7. Tidsplan	9
8. Forretningsmodel.....	9

1. Baggrund for projektet

Bibliotekernes publikumspc'er håndteres i dag på vidt forskellige måder i de forskellige kommuner, og der bruges lokalt mange ressourcer på opdateringer og licenser til styresystemer, kontorpakker, vedligehold o.m.a. Projektet omhandler alene bibliotekernes publikumspc'er, og ikke de administrative pc'er.

Bibliotekernes økonomi er generelt under pres, og det findes hensigtsmæssigt at fokusere på rationaliseringsområder, der ikke er til skade for bibliotekernes formidlingsevne. Projektet har et nationalt perspektiv med et fælles IT-setup, som skal kunne tilpasses de lokale behov.

Projektet har et stort rationaliseringspotentiale, da målet er, at opdateringer og sikkerhed udvikles centralt.

1.1 Projektets formål

bibOS1 er et Open Source projekt og har som mål at tilbyde bibliotekerne en moderne og kosteffektive måde at drive publikumspc'erne på, ved bl.a. at få implementeret et Open Source baseret operativsystem med Open Source applikationer på bibliotekets publikumsmaskiner.

Formålet er dermed at give bibliotekerne et alternativ til licensbelagt software og give dem muligheden for at drive publikumspc'erne på en moderne og kosteffektiv måde.

Projektet er mere end et IT-projekt. En stor del af projektet drejer sig om kompetenceudvikling og formidling, da målet er, at borgerne og bibliotekspersonalet skal lære at bruge et Open Source operativsystem og Open Source programmer.

2. Tilbud

Projektet ønsker tilbud for udvikling af en alfaversion af systemet. I tilbuddet skal indgå forslag til distribution, opdatering og sikkerhed. Alfaversionen ønskes etableret i indeværende år, inklusiv ca. en måneds testperiode.

De tre deltagende biblioteker opstiller hvert et testmiljø med et begrænset (i alt ca. 30 stk.) pc'ere. I dette testmiljø skal leverandør demonstrere alfaversionen, herunder distribution, opdatering og sikkerhed. Slutbrugerne skal desuden teste alfaversionen i miljøet.

Vurderingskriterier

Kriterierne for vurdering og valg af tilbud og dermed leverandør er:

- Erfaringsgrundlag
- Referencer
- Pris

Vi forbeholder os retten til at indgå i dialog med en eller flere potentielle leverandører.

Spørgsmål

Eventuelle spørgsmål til materialet bedes stilet til projektleder Niels Schmidt Petersen, mail: nsp@aarhus.dk, tlf.: 8940 9432.

Tilbudsfrist

Tilbuddet sendes til itk@mkb.aarhus.dk senest mandag den 31. oktober 2011. Tilbage melding vedrørende valg af tilbud vil ske senest mandag den 7. november 2011.

Vi ser med forventning frem til at gennemgå jeres tilbud.

Med venlig hilsen

Aarhus Kommunes Biblioteker
Odense Centralbibliotek
Silkeborg Bibliotekerne

3. Tekniske afgrænsninger

Der er i analysefasen for projektet identificeret en række tekniske udfordringer i forhold til de produkter, programmer, applikationer, som slutbrugeren på nuværende tidspunkt tilbydes enten i det fysiske biblioteksrum eller digitalt. Det gælder:

- bibliotekernes e-ressourcer (med DRM beskyttelse)
- booking af bibliotekernes pc'ere
- print fra bibliotekernes pc'ere
- spil på bibliotekernes pc'ere

Den fælles udfordring er samspillet mellem programmerne og en Linux platform.

Projektet arbejder videre med at finde mulige løsninger i forhold til ovenstående og er åbne for forslag fra leverandøren. Dette er dog ikke en del af alfaversionen og derfor ikke en opgave for tilbudsgiver.

4. Tekniske krav

4.1 Et skalerbart Linux image

Der skal udvikles ét skalerbart Linux image med nyeste og fuldt understøttede version af Lubuntu.¹

Lubuntu ønskes i masterimaget reduceret til de vigtigste programmer, som projektet anser for følgende:

- Libre Office
- Google Chrome/Firefox
- Java (sun)
- Flash
- VLC
- Xpdf/Adobe Reader
- Gimp
- Pitivi/Openshot
- Kino
- 7zip
- Moonlight
- Pidgin
- Simple Scan

¹ Linux distribution baseret på Ubuntu, men med lxde som desktop environment i stedet for Gnome eller Unity.

4.2 Brugergrænseflade

Nedenfor er opstillet de krav, der er til brugergrænsefladen.

1. Grænsefladen skal være intuitiv og genkendelig.
En mulighed kan være at anvende LXLauncher.² Det er anvendt af et norsk projekt til tilpasning af brugergrænsefladen på 22" skærme- <http://ting.dk/node/323>
2. Knapper og funktionaliteter omkring håndtering i grænsefladen forestiller projektet sig således:
 - a. Vinduer lukkes ned i højre hjørne af vinduesrammen
 - b. Nederst en proceslinje, hvor aktuelt åbne programmer kan findes
3. Alle menuer og undermenuer skal være på dansk og med letforståelig titel, f.eks. ved omdøbning af programmer: LibreOffice.writer til Tekstbehandling, LibreOffice.calc til Regneark, Pidgin til Chat osv.
4. Der skal være et udvalg af ikoner på skrivebordet. Der er tale om:
 - a. Genveje til mest brugte programmer
 - b. Genveje til browser med åbning af konkrete sider (bl.a. bibzoom.dk, netlydbog.dk)
 - c. Ikonerne skal have dansk titel (jfr. punkt 3)

Repræsentanter fra de deltagende biblioteker vil i udviklingsprocessen af alfaversionen bidrage med forslag til, hvad programmerne skal kaldes på dansk, samt hvilke genveje, der skal være på skrivebordet.

Option: At udvikle mulighed for sprogversionering. Det betyder, at der skal være en standard sprogpakke med sprogfiler i installation, og det skal være muligt for brugerne at vælge forskellige sprogversioner.

Krav til alfaversionen

Der leveres en testversion på masterimage med programmet og tilpasset brugergrænseflade jfr. afsnit 4.1 og 4.2.

Det skal være muligt på en nem og overskuelig måde lokalt at nedskalere imaget yderligere, hvis "hele pakken" ikke ønskes på alle pc'ere på et bibliotek. Denne mulighed skal kunne testes i alfaversionen.

I løbet af udviklingsprocessen skal leverandør fremvise mock-ups/wireframes over alfaversionens brugergrænseflade.

² LXLauncher enables the LXDE desktop to be a topic oriented grouping specific application programs to one view under tabs.

4.3 Distribution af image

Projektet forestiller sig, at det skal være muligt for det enkelte bibliotek at tilslutte en pc til netværket, som giver besked til leverandøren/serveren om, at der er tilsluttet en ny pc. Derefter skal masterimaget automatisk pushes ud til den pc fra serveren.

Krav til alfaversionen

Med udgangspunkt i ovenstående skal leverandør stille forslag til distributionsform. Dette demonstreres i testmiljø.

4.4 Opdatering

Projektet forestiller sig, at opdateringer skal ske automatisk fra ekstern server og kun indeholde det, der er nyt i forhold til imaget. På pc'ere med lokalt reduceret image skal opdatering kun ske, hvis der er opdatering til et eksisterende program på det reducerede image. Opdateringen skal dermed ikke efterlade et nyt masterimage og forudsætte ny lokal reduktion.

I den endelige løsning må opdateringer ikke foretages i bibliotekernes åbningstider, hvis opdateringerne gør maskinerne langsommere og dermed generer brugerne. Ved opdatering udenfor åbningstiderne skal pc'erne automatisk lukke ned efter opdatering.

Dokumentation ved opdatering

En opdatering skal indeholde elektronisk beskrivelse af, hvad opdateringen består i. Som del af opdateringen skal der udarbejdes en oversigt i form af en log-fil. Oversigten skal være overskuelig og nem at gå til. Denne skal lagres på serveren.

Geninstallation

Leverandør skal opbevare seneste version af masterimage.

Krav til alfaversion

Med udgangspunkt i ovenstående skal leverandør stille forslag til opdateringsprocedure. Dette demonstreres i testmiljø.

4.5 Klienter

Bibliotekerne benytter eksisterende pc'er som klienter.

4.6 Sikkerhed

Mange brugere benytter den samme PC gennem bibliotekets åbningstid. For at undgå vira, spyware og/eller visning af uønskede ting på grænsefladen for en 'ny' bruger, der kommer til en PC, anvender bibliotekerne på nuværende tidspunkt forskellige former for 'renselse' af PC'er, bl.a. Reborn SmartCard og DeepFreeze.

Det skal være muligt at rense den enkelte pc

1)Ved ny bruger

2)Ved opstart

1) På nogle biblioteker skal brugeren logge sig ind for at bruge pc'en. I disse tilfælde skal rensning ske, når brugeren logger sig ud. Det kan være en mulighed med et script til rensning af home-directory, da brugeren kun efterlader sig spor her.

2) På andre biblioteker skal brugeren ikke logge ind for at bruge pc'en. I disse tilfælde skal det være muligt at rense pc'en ved opstart/genstart.

Krav til alfaversion

Med udgangspunkt i ovenstående skal leverandør stille forslag til rensning af publikumspc'erne. Dette demonstreres i testmiljø.

5. Samlede krav til alfa-version

Image/brugergrænseflade

Der leveres en testversion på masterimage med programmet og tilpasset brugergrænseflade jfr. afsnit 4.1 og 4.2.

Det skal være muligt på en nem og overskuelig måde lokalt at nedskalere imaget yderligere, hvis ”hele pakken” ikke ønskes på alle pc’ere på et bibliotek. Denne mulighed skal kunne testes i alfaversionen.

I løbet af udviklingsprocessen skal leverandør fremvise mock-ups/wireframes over brugergrænsefladen.

Distribution

Med udgangspunkt i afsnit 4.3 skal leverandør stille forslag til distributionsform. Dette demonstreres i testmiljø.

Opdatering

Med udgangspunkt i afsnit 4.4 skal leverandør stille forslag til opdateringsprocedure. Dette demonstreres i testmiljø.

Sikkerhed

Med udgangspunkt i afsnit 4.6 skal leverandør stille forslag til rensning af publikumspc’erne. Dette demonstreres i testmiljø.

Leverandør skal på baggrund af kravspecifikation implementere ’proof-of-content’. Dette betyder; udvikling af så stor del af den samlede løsning, at brugergrænseflade, distribution, opdatering og sikkerhed kan demonstreres og testes i lukket testmiljø.

Alfa-versionen anses for leveret, når ovenstående er opfyldt.

5.3 Test af alfa-version

De tre deltagende biblioteker opstiller hvert et testmiljø med et begrænset (i alt ca. 30 stk.) pc’ere. I dette testmiljø skal leverandør demonstrere alfaversionen, herunder distribution, opdatering og sikkerhed. Slutbrugerne skal desuden teste alfaversionen i miljøet.

Alfaversionen testes ca. en måned i testmiljøet.

Testen består af følgende:

- Slutbrugere skal teste brugergrænsefladen
- IT-personale skal teste løsningen
- Leverandøren skal demonstrere distribution og drift i testmiljøet.

Bibliotekerne opstiller selv testpc’erne og forestår bruger- og personaletesten, samt den efterfølgende afrapportering. Leverandør udarbejder dokumentation for test af distribution, opdatering og sikkerhed i testmiljøet.

6. Budget

Der er i projektets budget afsat 150.000,- til leverandør til udvikling af alfaversion-løsningen.

7. Tidsplan

- Udvikling og revidering af kravspecifikation: august-september 2011
- Valg af leverandør til udvikling af løsning: oktober 2011
- Udvikling af løsning: november 2011
- Test af alfaversion: december 2011

8. Forretningsmodel

Leverandøren skal levere forslag til forretningsmodel for bibliotekerne, samt tilbud på efterfølgende videreudvikling, hosting, vedligeholdelse og support.